

27 JUL 2015

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 15INT01218

Datum vergadering: 07 juli 2015

Nota openbaar: ja, nadat belanghebbenden zijn geïnformeerd

► **Onderwerp:** Aanvulling gemeentelijke monumentenlijst

Advies:

- 1) Zienswijzen conform bijgevoegde zienswijzennota deels gegrond en deels ongegrond verklaren;
- 2) 18 objecten¹ conform het definitieve advies van de Monumentenraad aanwijzen als gemeentelijk monument;
- 3) 8 objecten conform advies Monumentenraad niet aanwijzen als gemeentelijk monument (waarvan 2 in afwijking van uw principebesluit);
- 4) In de 2^e burap 2015 en/of jaarrekening 2015 de overschrijding van het budget mee te nemen;
- 5) Belanghebbenden schriftelijk over uw besluit informeren.

Besluit B en W:

Conform advies

Korte samenvatting:

Op 2 september 2014 heeft u onder andere besloten om in principe 20 objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument en om 6 objecten in principe niet aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Na het gehele proces te hebben doorlopen (inclusief een ingebouwde tussenstap) is het definitieve advies van de Monumentenraad om 18 objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument. Hierdoor is tevens het advies om uiteindelijk 8 objecten niet aan te wijzen als gemeentelijk monument. Van 6 van deze 8 objecten heeft u bij uw principebesluit al besloten deze in principe niet aan te wijzen. 2 van de 8 objecten wijken af van uw principebesluit.

Aanleiding:

Bij brief van 15 januari 2014 heeft uw college de secretaris van de Monumentenraad verzocht om een voordracht van potentiële gemeentelijke monumenten.

Naar aanleiding van uw verzoek is een lijst opgesteld met 28 potentiële gemeentelijke monumenten. Alle 28 op de lijst genoemde objecten zijn gewaardeerd aan de hand van de daarvoor geldende handleiding. Op grond van de waardering heeft de Monumentenraad geadviseerd om in principe 22 van de 28 objecten, waarbij sommige objecten uit meerdere (hoofd)gebouwen bestaan, aan te wijzen als gemeentelijk monument. Bij 2 van de 22 objecten betreft het echter beplanting. Ondanks het advies van de Monumentenraad om deze beplanting aan te wijzen als gemeentelijk monument, is ambtelijk geadviseerd om geen beplanting te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst. Beplanting wordt immers binnen het bestaande beleid voldoende beschermd.

In het kort heeft u op 2 september 2014 het volgende besluit genomen:

- in principe worden 20 objecten aangewezen als gemeentelijk monument;
- in principe worden 6 objecten niet aangewezen als gemeentelijk monument;
- niet overgaan tot het aanwijzen van de beplanting als gemeentelijk monument;

¹ Let op: sommige objecten bestaan uit meerdere (hoofd)gebouwen. Zo bestaat de Sanatoriumlaan uit 12 hoofdgebouwen.

- met de zakelijk gerechtigden van de panden wordt overleg gepleegd en zij worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze t.a.v. de aanwijzing naar voren te brengen;
- na afloop van de te volgen procedures wordt een definitief besluit genomen over de aan te wijzen objecten. Aan de nota over de definitief aan te wijzen objecten dient een bijlage te worden toegevoegd, met daarin opgenomen een redengevende omschrijving van ieder definitief aan te wijzen object.

Relevante eerdere besluiten:

- 14INT01407: Waarderen van potentiële monumenten, d.d. 29 april 2014
- 14INT02039: Aanvulling gemeentelijke monumentenlijst, d.d. 2 september 2014
- 15INT00639: memo "inbouwen tussenstap", d.d. 3 februari 2015

Doelstelling:

Het definitief aanwijzen van 18 objecten in de gemeente als gemeentelijk monument en daarmee het behouden van waardevolle objecten in de gemeente Hellendoorn.

Oplossing:

Medio september 2014 zijn de belanghebbenden bij de 28 objecten (eigenaren, bewoners, beheerders, alsook de Historische Kring Hellendoorn-Nijverdal) schriftelijk op de hoogte gebracht over het principebesluit, en zijn zij uitgenodigd voor een één op één gesprek met de Monumentenraad. Belanghebbenden zijn tevens in de gelegenheid gesteld om binnen 6 weken na verzending van de brief hun zienswijze ten aanzien van de principe-(niet)aanwijzing naar voren te brengen. Van deze gelegenheid hebben 12 belanghebbenden gebruik gemaakt. Alle reacties zijn binnen de gestelde termijn ontvangen en daarmee ontvankelijk.

Vervolgens zijn de binnengekomen zienswijzen in januari 2015 algemeen behandeld tijdens een openbare vergadering van de Monumentenraad. Bij deze vergadering waren de belanghebbenden aanwezig die een zienswijze hebben ingediend tegen uw principebesluit van 02 september 2014.

Ondanks het feit dat de belanghebbenden reeds in het bezit waren van een waardering van de objecten middels het 'sterren-systeem', volgens de daarvoor vastgestelde handleiding, en hier ook een mondelinge toelichting op hebben gehad, is tijdens deze vergadering gebleken dat men behoefte had aan een beschrijving van het betreffende object en een nadere onderbouwing van de waardering op papier. Oftewel een volledig op papier uitgewerkte redengevende omschrijving.

Gezien deze behoefte is in overleg met uw college een tussenstap ingebouwd. Te weten:

- 1) Het toesturen van de op papier uitgewerkte redengevende omschrijving aan alle stakeholders (dus ook aan de stakeholders die geen zienswijze hebben ingediend);
- 2) Het toesturen van een concept² reactie op de zienswijze aan de stakeholders die een zienswijze hebben ingediend;
- 3) De stakeholders vervolgens uitnodigen voor een 1 op 1 gesprek waarin de op papier uitgewerkte redengevende omschrijving wordt toegelicht. De stakeholders die een zienswijze hebben ingediend ontvangen dan gelijktijdig een toelichting op de concept reactie.

Na ook de bovengenoemde 3 extra stappen te hebben doorlopen is het definitieve advies van de Monumentenraad om 18 objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het zijn de objecten met 7 of meer sterren die staan weergegeven in de bijgevoegde matrix.

Hierdoor is tevens het advies om uiteindelijk 8 objecten niet aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het zijn de objecten met minder dan 7 sterren die staan weergegeven in de bijgevoegde matrix. Van 6 van deze 8 objecten heeft u bij uw principebesluit al besloten deze in principe niet aan te wijzen. 2 van de 8 objecten wijken af van uw principebesluit. Het betreft de Laarmanweg 1-3 te Haarle en Steenhaarweg 1 te Hellendoorn. De onderbouwing van deze laatste twee genoemde objecten is als volgt:

Laarmanweg 1-3 te Haarle

---

² Concept; omdat het definitieve besluit door uw college wordt genomen.

Voor het opstellen van de redengevende omschrijving heeft onder andere nader archiefonderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat het object Laarmanweg 1-3 te Haarle in de loop der jaren ingrijpend gewijzigd is.

Na beoordeling van de archiefstukken concludeert de Monumentenraad dat hij op het tijdstip van adviseren over onvoldoende/onjuiste informatie heeft beschikt. De Monumentenraad heeft het object opnieuw gewaardeerd aan de daarvoor geldende handleiding. De Monumentenraad concludeert dat het object niet voldoende sterren scoort om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.

Steenhaarweg 1 te Hellendoorn

Aan de hand van de binnengekomen zienswijze is op 01 april 2015 een lid van de Monumentenraad nogmaals ter plaatse geweest om de reeds opgestelde redengevende omschrijving te controleren en om te beoordelen of dit mogelijk tot een andere waardering leidt.

De nieuwe waardering van de Monumentenraad heeft er toe geleid dat het object niet voldoende sterren scoort om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.

Daarnaast is in enkele gevallen van het principebesluit afgeweken doordat bijvoorbeeld niet het gehele exterieur van het object, maar slechts bepaalde geveldelen worden aangewezen. In de bijgevoegde matrix zijn deze gevallen met # aangegeven.

Effecten:

- 1) Beschermen van zaken die van algemeen belang zijn wegens de schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde;
- 2) Beschermen van terreinen die van algemeen belang zijn wegens een daar aanwezige zaak, bedoeld onder 1.

Planning:

Direct na uw definitieve besluit zullen alle stakeholders op de hoogte worden gebracht van uw definitieve besluit. Vervolgens is er bezwaar en beroep mogelijk.

Het volledige processchema is als bijlage opgenomen.

Financiële consequenties:

Op basis van de subsidieverordening onderhoud gemeentelijke monumenten 2008 kan aan de eigenaar van een beschermd gemeentelijk monument een bijdrage ineens worden verleend ter tegemoetkoming in de onderhoudskosten van het wind- en waterdicht houden van de buitenkant van een monument indien uit het inspectierapport van de Monumentenwacht, dat opgesteld moet zijn nadat het betreffende onderhoud is uitgevoerd, naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders blijkt dat de staat van het onderhoud van het monument ten minste "goed" is. De bijdrage ineens bedraagt ten hoogste 50% van de subsidiabele onderhoudskosten met een maximum van € 5.000,-.

Monumentenzorg was een budget waar jaren achtereen een substantieel bedrag op overbleef. In 2013 was dat aanleiding om de post samen te voegen met de subsidies voor de WOP's, DOP's en de 1/3 regeling accommodatiebeleid. Als hefboomeffect zou dan per jaar bekeken worden hoe de budgetten zich zouden ontwikkelen. Als er toch een keer een overschrijding op de genoemde posten zou zijn, zou worden geprobeerd om dat bij een Burap binnen de totale begroting op te vangen en als dat niet zou lukken, zou de gemeente de vrij aanwendbare reserve voor noodgevallen achter de hand hebben. Echter, door een andere systematiek bij de subsidieverlening voor WOP's, DOP's en accommodaties is het hefboomeffect vervallen en is er bovendien onevenredig gekort op het budget voor monumenten waardoor voor monumenten nu 'slechts' € 4.100,- beschikbaar is (tot 1 mei 2015 is al € 6.500,- besteed).

Uit de gesprekken kunnen wij afleiden dat de komende periode een aantal monumenteigenaren onderhoudssubsidie aan gaat vragen. Dit zal in 2015 leiden tot een verdere overschrijding van het beschikbare budget. Op basis van ervaringscijfers van de bestaande gemeentelijke monumenten en een inschatting van nieuwe aanvragen op basis van de gehouden gesprekken met de eigenaren van de nieuw aan te wijzen objecten, schatten wij ambtelijk (zowel Bedrijfsvoering, als Grondgebied) in dat de budgetoverschrijding in 2015 maximaal € 36.000,- (zijnde totaal € 40.000,- minus de beschikbare € 4.100,-) zal bedragen. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat wij inschatten dat de eigenaren niet massaal een subsidie aan zullen vragen. Dit om de eenvoudige reden dat de eigenaren zelf ook 50% of meer bij moeten dragen en daarbij natuurlijk ook aan de overige gestelde (technische) voorwaarden uit de genoemde subsidieregeling moeten voldoen.

Resumerend adviseren wij in de 2^e burap 2015 en/of jaarrekening 2015 de overschrijding van het budget mee te nemen.

Personele consequenties:

Naast de reguliere werkzaamheden als het afhandelen van aanvragen om onderhoudssubsidie en het afhandelen van aanvragen om een vergunning zal de gemeente (na definitieve aanwijzing), indien gewenst, een faciliterende rol op zich nemen om de betreffende belanghebbenden wegwijs te maken in de complexe wet- en regelgeving over monumenten. Hierbij kan gedacht worden aan de begeleiding bij het opstellen van een periodiek instandhoudingsplan, het aanvragen van onderhoudssubsidie e.d.

Juridische consequenties:

Binnen 6 weken na dagtekening van de brief waarin het besluit kenbaar wordt gemaakt kan een bezwaarschrift bij het college worden ingediend. Indien een bezwaarschrift wordt ingediend, organiseert de commissie voor de bezwaarschriften een hoorzitting waarna zij advies uitbrengt aan het college. Het college beslist binnen 12 weken na afloop van de bezwarentermijn. De termijn kan 1x voor 6 weken worden verdaagd. Tegen het collegebesluit kan beroep bij de Rechtbank Overijssel worden ingesteld.

Informatisering / Automatisering:

Niet van toepassing.

Burger- en overheidsparticipatie:

De Historische Kring Hellendoorn-Nijverdal (vertegenwoordigd in de Monumentenraad) is volop betrokken bij het aanvullen van de gemeentelijke monumentenlijst.

Communicatie:

Deze nota dient vertrouwelijk te blijven totdat het definitieve besluit aan de betreffende stakeholders kenbaar is gemaakt. Het besluit tot aanwijzing zal tevens worden gepubliceerd in het Hellendoornjournaal.

Overige consequenties:

Naast de mogelijkheden voor onderhoudssubsidie zijn er voor de eigenaren van gemeentelijke monumenten nog een aantal veranderingen ten opzichte van de huidige situatie. Zo is er in de Erfgoedverordening 2010 een instandhoudingsbepaling opgenomen (hoofdstuk 3, artikel 10). Te weten:

Hoofdstuk 3 Instandhouding van gemeentelijke monumentale zaken

Artikel 10 Instandhoudingbepaling

1. Het is verboden een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te beschadigen of te vernielen.
2. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorschriften:

- a. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;
  - b. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een dusdanige wijze, dat het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
3. Het verbod en de vergunningplicht, als bedoeld in het tweede lid, gelden niet indien het college nadere regels stelt met betrekking tot de wijze waarop werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd.
  4. Het bevoegd gezag verleent, met betrekking tot een monument met een religieuze bestemming, geen vergunning als bedoeld in het tweede lid, dan in overeenstemming met de eigenaar indien en voor zover het een vergunning betreft, waarbij wezenlijke belangen van de godsdienstuitoefening in het monument in het geding zijn.

Volledigheidshalve is de gehele Erfgoedverordening 2010 als bijlage opgenomen. Zie ook "Hoofdstuk 4, artikel 15, vergunning voor beschermt monument".